

Tallinn 1°
Tartu 3°
Pärnu 1°

Eesti Päevaleht

uue aja leht

Euroraha
esitlus, lk 2-3

Nr 62 Hind 6 kr

REEDE, 16. MÄRTS 2001

tel 6 144 200

Kas Erkki-Sven Tüüri ooper saladuslikust Raoul Wallenbergist lavastatakse kunagi ka Estonias, sõltub helilooja sõnul sellest, kas teemat peetakse oluliseks ning kas publikut leitakse. "Usun, et Eesti publik saab seda lugu tulevikus siiski näha," ütles Tüür. FOTO: RAIGO PAJULA

Kas Erkki-Sven Tüür operi saladuslikust Raoul Wallenbergist lavastatakse kunagi ka Estonias, sõltub helilooja sõnul sellest, kas teemat peetakse oluliseks ning kas publikut leitakse. "Usun, et Eesti publik saab seda lugu tulevikus siiski näha," ütles Tüür. FOTO: RAIGO PAJULA

Tüür kirjutas sakslastele ooperi Wallenbergist

Kärt Karpa
kartk@epl.ee

► Saksamaal esietendub 5. mail Erkki-Sven Tüüri esikooperi legendaarsest Rootsi diplomaadist Raoul Wallenbergist, ooperi partoon on Saksa president.

Ettepaneku suurteose kirjutamiseks tegi Tüürile Dortmundi ooperiteatri pealavastaja John Dew. "Dew küsis, kas mind huvitaks ooperi kirjutamine. Vastasin, et olen selle mõttega mänginud tükk aega, aga pole päris sobivat ainet leidnud," rääkis Tüür. "Võtsin Dew idee, kirjutada Wallenbergi missioonist ja tema poolmütoloogilisest elusaatusest ooper, kahel käel vastu."

Esimese noodid "Wallenbergist" pani Tüür paberile 1999. aasta novembris, lõplikult valmis ooper vahetult enne möödunud aasta jõule. Ooperi libreto kirjutas edukas saksa dramaturg Luz Hübner.

Tüür ütles, et Saksa presiden-

► Erkki-Sven Tüüri esimese ooperi partoon on Saksa president Johannes Rau

di Johannes Rau patrooniks olemine lisab kindlasti tähendust ja see on auasi. "Ei maksa ka unustada, et teema puudutab sakslastele siiani hellavõitu ajaloo mälu," sõnas helilooja.

Samas ei uskunud Tüür, et ooper võib sakslastele haiget teha. "Pigem on ooperis juttu ühest inimesest, kes on sattunud kahe totalitaarse režiimi masinavärgi vahele ja püüab oma positsioonist lähtuvalt teha nii palju head kui võimalik," kirjeldas Tüür. "Loo arengus toimuvad juba muud analüütilised protsessid. Näiteks kuidas sünnib kangelas müüt ja mil moel tegelane antud konkreetses aegruumis suhestub müüdiga, mille on hiljem meedia tekitanud." Teise maailmasõja ajal tuhandeid juute päästnud Raoul Wallenbergi surma asjaolud Venemaal on siiani segased.

Estonia pealavastaja Neeme Kuninga sõnul on suurepärase, et eesti helilooja ooper esietendub Saksamaal. "Estonlastel on hea meel, et ooperikunst elab ja selline helilooja nagu Erkki-Sven Tüür selles žanris üldse kirjutab. See annab lootust, et kunagi teeb ta ooperi ka koduteatrile ja teisedki heliloojad hakkavad sellele žanrile rohkem tähelepanu pöörama," leidis Kuningas.

Ooper on Kesk-Euroopas ja eriti Saksamaal osa elulaadist ja Kuninga sõnul on see Tüürile suur au, et ooperi patroon on Saksa president. "See näitab suhtumist valdkonda ja taset, kuidas seal poliitiliselt kõrgkunsti väärtustatakse," selgitas Kuningas.

Tüüri sõber, kirjanik Tõnu Õnnepalu ütles, et teose kirjutamine oli Tüürile hüügel töö ning ta kavatseb ooperit vaatama minna, kui

ERKKI-SVEN TÜÜR (41)

Haridus: 1984 Tallinna konservatoorium kompositsiooni alal, prof Jaan Räätsa juures. Täiendanud end Lepo Sumera juures ja õppinud elektroonilist muusikat Darmstadtis.

Karjäär muusikas algas rock-ansambli In Spe. 1994. aastal Peeter Lilje mälestuseks kirjutatud Reekviem võitis teise auhinna ülemaailmsel UNESCO heliloojate konkursil

Suurteosed: kolm sümfooniati (1984, 1987, 1997)

Tunnustus: kaks Eesti kultuuripreemiat, Balti Assamblee kultuuripreemia Allikas: EPL

see vähegi võimalik on. "Soovitan seda ka teistele. Miks mitte teha rutiinse turismireisi asemel kuhugi Euroopasse Erkki-Sven-Tüüriooperi-reis! Ma ei tea, et kunagi varem oleks olnud eesti ooperi esietendust kuskil Euroopas," lisas Õnnepalu, kelle hinnangul on tegu võimsa sündmusega.